

PATRIMONI | LA MAJORIA ESTAN LOCALITZATS PERÒ NO HAN ESTAT EXCAVATS

El litoral ebrenc conté més de 130 jaciments arqueològics subaquàtics

El Centre d'Arqueologia Subaquàtica de Catalunya du a terme la sisena campanya per estudiar el jaciment Deltebre I, les restes d'un vaixell anglès enfonsat al Delta el 1813

M. MILLAN

La mar que banya les Terres de l'Ebre amaga una part de la nostra història. Des d'àmfores romanes a vaixells enfonsats per submarins alemanys a la Primera Guerra Mundial, el litoral ebrenc conté més d'un centenar de jaciments arqueològics subaquàtics.

El Centre d'Arqueologia Subaquàtica de Catalunya (CASC) en té localitzats almenys 136, dels quals 77 es troben a la comarca del Baix Ebre, 58 al Montsià, així com un al bell mig del riu Ebre. Pel que fa a la resta de la demarcació de Tarragona, se'n comptabilitzen almenys 94 al Tarragonès, 35 al Baix Camp i 14 al Baix Penedès. Al conjunt del litoral català, el nombre de jaciments localitzats arriba als 820.

Els arqueòlegs no donen a conèixer la seva localització exacta perquè no es produeixen espolis del patrimoni subaquàtic, un fenomen que intenta també evitar la Guàrdia Civil amb campanyes regulars de vigilància i control, com l'Operació Àmfora que es va dur a terme a tot el litoral espanyol el passat mes de juny.

A la costa ebrenc, els experts han excavat alguns jaciments a l'Ametlla de Mar, l'Ampolla o les Cases d'Alcanar. Actualment, els esforços del Centre d'Arqueologia Subaquàtica de Catalunya se centren en el jaciment Deltebre I, un vaixell anglès que participava en la Guerra del Francès i que el 1813 es va enfonsar davant del delta de l'Ebre durant una forta tempesta.

Un pescador local

Els arqueòlegs duen a terme aquest mes de juliol la sisena campanya d'excavacions al jaciment, que va ser descobert per casualitat per un pescador local, Carlos Somolinos, l'any 2008.

La campanya s'allargarà fins al divendres 1 d'agost, i inclourà dos dies de portes obertes, el 25 i 26 de juliol, al Club Nàutic de Deltebre, on també es podrà visitar com és habitual el *Thetis*, que és el vaixell de la Generali-

tat de Catalunya que els arqueòlegs utilitzen per realitzar els seus treballs d'inspecció de les restes.

El jaciment Deltebre I és un vaixell de transport militar d'una flota anglesa que, junt amb alguns altres vaixells del mateix comboi, es va enfonsar a la desembocadura de l'Ebre, quan tornava cap a Alacant després del fallit setge a la plaça de Tarragona.

Les diverses campanyes d'excavacions realitzades han donat grans sorpreses als experts. Ja en les primeres immersions es va poder comprovar que s'estava davant les restes d'un vaixell que feia uns 30 metres, i que conser-

Els dies 25 i 26 de juliol hi haurà jornada de portes obertes al vaixell 'Thetis'

vava bona part de la seva càrrega intacta. «Es tracta d'un jaciment excepcional, tant pel seu valor històric com pel fet de no haver patit cap espoli», destaca al *Diari* el responsable del CASC, Gustau Vivar.

Com a vaixell de transport militar, s'hi ha trobat el carregament propi de la guerra: municions de diferent calibre, bombes, granades i munició de fragmentació, uns objectes que ens apropen a aspectes quotidians de les guerres d'inicis del segle XIX. A les dependències dels oficials del vaixell també s'han localitzat instruments propis de la navegació: filtres de sextant o compassos de navegació.

També cal destacar la troballa d'elements singulars per la seva difícil conservació, com corretjams o els tacs de pólvora per actuar de metxes a les boques dels canons.

L'ampolla de vi

També s'han trobat objectes relacionats amb el vestuari personal i l'equipament dels militars,

Imatge dels treballs sota l'aigua dels arqueòlegs, al jaciment Deltebre I. FOTO: CASC

Una de les peces més singulars recuperades és una ampolla amb vi de fa dos segles

com ara botons de casaques militars, corretges de fusells, sabates i peces de cuir.

Entre el material trobat al vaixell, cal destacar unes ampolles, una de les quals encara conserva vi Foundillon. Aquest vi, propi de l'àrea d'Alacant, d'on van salpar els vaixells de l'expedició, va ser present en taules de reis, prínceps i cardenals, fins que a principis del segle XX va desaparèixer a causa de la fil·loxera. Avui dia, a la zona d'Alacant s'ha recuperat la seva producció.

Els arqueòlegs del CASC treballen aquest estiu novament per treure a la llum noves troballes sobre aquest vaixell de fa dos segles, que pel seu estat de conservació ha esdevingut un jaciment excepcional que ha permès posar llum sobre un episodi desconegut dels inicis de l'edat contemporània.

mmillan@diaridetarragona.com